

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2-2413 din 20.04 2017

La nr.05/510 din 05.04.2017

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea Legii nr.1591-XV din 26.12.2002 privind protecția socială suplimentară a unor beneficiari de pensii și a unor categorii de populație.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr.ELO17/4077 din 20.04.2017

la proiectul de lege privind modificarea Legii nr.1591-XV din 26.12.2002 privind protecția socială suplimentară a unor beneficiari de pensii și a unor categorii de populație

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobată prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de lege este Guvernul Republicii Moldova, autor nemijlocit – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ceea ce corespunde art.73 din Constituție.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, *"Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea*

consultărilor publice.” Mai mult ca atât, art.11 alin.(2/2) al aceleiași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie.”

Proiectul propus a fost plasat pentru consultare publică pe portalul oficial www.particip.gov.md la data de 04 aprilie 2017, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 05 aprilie 2017, respectiv nu s-a respectat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Subsidiar, autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, constatăm omiterea a unei etape esențiale ale procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor, statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.8 lit.a) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *„Proiectul este elaborat în scopul aducerii în concordanță a prevederilor Legii nr.1591/2002 privind protecția socială suplimentară a unor beneficiari de pensii și a unor categorii de populație, cu modificările recent efectuate în Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, introduse prin Legea nr.290/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.*

Ca urmare a modificărilor respective a fost majorată vârsta standard de pensionare și stagiul de cotizare atât pentru femei cât și pentru bărbați .”

Analizând proiectul, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde prevederilor din proiect.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele persoanelor-beneficiari de prestații de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat de a dispune de pensii și/sau alocații lunare, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.20 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de nota informativă care include:

„a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;

- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză [...].”

În nota informativă, autorul a evidențiat principalele prevederi ale proiectului referitoare la domeniul reglementat. Astfel, potrivit notei informative: “[...] În conformitate cu prevederile Legii nr. 1591-XV din 26.12.2002 privind protecția socială suplimentară a unor beneficiari de pensii și a unor categorii de populație, femeile cu vârsta cuprinsă între 55 și 57 de ani și bărbaților cu vârsta cuprinsă între 60 și 62 de ani beneficiari de pensii, stabilite în sistemul public de asigurări sociale, având domiciliul în comunele din stânga Nistrului enumerate în lege, au dreptul la alocație lunară stabilită conform prevederilor legii menționate, dacă nu beneficiază de pensii stabilite de administrația de la Tiraspol.”

Totodată, autorul precizează că: „În vederea asigurării în continuare a protecției sociale suplimentare acestor categorii de populație, proiectul de lege propus prevede ca persoanele respective vor beneficia de prestații sociale pentru femei cu vârsta între 55 ani și vârsta standard de pensionare prevăzută la alin. (1) al art. 41 din Legea privind sistemul public de pensii (către anul 2028 va constitui 63 ani) și bărbaților cu vârsta cuprinsă între 60 ani și vârsta standard de pensionare prevăzută la alin. (1) al art. 41 din Legea privind sistemul public de pensii (către anul 2019 va constitui 63 ani).”

1.5.2. Argumentarea economico-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/27.12.2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină: „d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.

Potrivit notei informative: „Totalul cheltuielilor anuale aprobate pe anul 2017 pentru implementarea proiectului constituie 35 617,0 mii lei. ”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative ”textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...].”

Conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În prevederile proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu prevederile altor acte în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări ce se referă la activitatea agenților publici și a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în vederea aducerii în concordanță a prevederilor Legii nr.1591/2002 privind protecția socială suplimentară a unor beneficiari de pensii și a unor categorii de populație, cu modificările recent efectuate în Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, introduse prin Legea nr.290/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prevederile proiectului nu contravin drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, constatăm omiterea a unei etape esențiale ale procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor, statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Întrucât, proiectul în mare parte nu corespunde normelor de transparență decizională, se atenționează autorul că în procesul de promovare a proiectului este imperativă respectarea tuturor condițiilor de transparență decizională stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

20 aprilie 2017

Experți ai Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vera Macovei, inspector

